

Kennari	Valgerður Dögg Oddudóttir Jónsdóttir og Þorsteinn Krüger	Sk.st.	VAL ÞOK
----------------	--	---------------	------------

Áfangalýsing:

Fjallað er um mannréttindi og lýðræði að fornu og nýju. Sagan er rakin í grófum dráttum frá klassískri fornöld til nútímans með áherslu á mannréttindabaráttu síðustu alda. Mannréttindabaráttan 20. aldar verður könnuð sérstaklega og má þar nefna stofnun Sameinuðu þjóðanna og samþykkt mannréttindafyrirlýsingarinnar. Þá verða mannréttindi sem birtast m.a. í stjórnarskrá Íslands skoðuð m.t.t. umræðu í nútímanum um mannréttindi og meint brot á þeim gagnvart ýmsum hópum og einstaklingum á Íslandi. Gerð verður grein fyrir alþjóðlegum mannréttindasamningum og sáttmálum sem Ísland á aðild að og ljósi varpað á orðræðu nútímans um mannréttindi og skort á þeim bæði hér á landi og vítt og breitt um heiminn. Áhersla á að tengja námsefnið reynsluheimi nemanda, auka víðsýni hans og rökhugsun og sjálfstæð og öguð vinnubrögð. Nemandinn þjálfast í heimildavinnu- og rýni af ýmsu tagi.

Markmið:

Þekkingarviðmið

Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

grundvallarhugtökum eins og náttúrurétti, borgararétti, lýðræði, þegnskyldu og samfélagsvitund.

upphafi og þróun lýðræðis- og mannréttindahugmynda meðal fornþjóða.

tengslum mannréttinda nútímans við hugmyndir upplýsingaraldar.

helstu mannréttindafrömuðum síðustu áratuga, baráttu þeirra og áhrifum.

helstu mannréttindasáttmálum sem Ísland á aðild að.

orðræðu samtímans um mannréttindi og lýðræði vítt og breitt um heiminn.

Leikniviðmið

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

lesa fræðilega texta á íslensku og ensku um efni áfangans.

nota veraldarvefinn og bókasafn til að afla sér dýpri fræðilegrar þekkingar á ýmsum efnispáttum áfangans.

ræða og rita um lýðræðis- og mannréttindamál af víðsýni og kunnáttu.

beita sjálfstæðum vinnubrögðum við öflun heimilda og úrvinnslu þeirra.

miðla þekkingu sinni um efni áfangans til annarra með fjölbreyttum hætti.

FÉLA3ML05
Mannréttindi og lýðræði
Námsáætlun - Haustönn 2021

Hæfniviðmið

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

vera virkur og ábyrgur borgari í lýðræðislegu samfélagi.

taka þátt í rökræðum og skoðanaskiptum við aðra um samfélagsleg málefni af fordómaleysi og víðsýni.

skilja betur samfélag sitt og geta sett sig í spor annarra sem búa við lakari kjör.

sýna þroskaða siðferðisvitund og virðingu í samskiptum við aðra og gagnvart samfélaginu.

beita gagnrýninni hugsun á samfélagsleg álitafni.

Námsgögn:

Tegund	Námsgögn
Bækur	Engin sérstök námsbók er í þessum áfanga, en nemendur þurfa að lesa sér til í ýmsum bókum sem varða efnið á bókasafni.
Tímarit	Innlend sem erlend tímarit sem fjalla um efnið.
Myndbönd	Myndbönd sem fjalla um mannréttindamál.
Ljósrit (afhent)	Ljósrituð hefti og ýmis önnur gögn sem kennari afhendir.
Annað	Heimildir á veraldarvefnum.

Áætlun um yfirferð og fyrirlögn námsmatsþátta:

Tímabil (vikunúmer/lotun úmer	Námsefni (verklegt og bóklegt)	Heimavinna/verkefni	Vægi námsmatsþátta
33. – 34. vika	Námsáætlun og umfjöllunarefni áfangans kynnt. Almennar umræður um mannréttindi og lýðræði.	Verkefni 1: Mannréttindavaktin – Verkefnið kynnt og vikum deilt niður á nemendur.	20%
35. vika	Uppruni lýðræðis og tilgangur. Fyrstu hugmyndir um mannréttindi,	<i>Vinnubók - Verkefni unnin í kennslustundum.</i> (VB)	

FÉLA3ML05
Mannréttindi og lýðræði
Námsáætlun - Haustönn 2021

	stóuspekin, Rómverjar og borgararétturinn.		
36. vika	Um eðli ríkisvalds, Locke, Montesquie, Hobbes, Paine.	Verkefni 2: Kynning - nemendur velja umfjöllunarefni.	15%
37. - 38. vika	Nemendur undirbúa kynningar og flytja í 39. viku.		
39. vika	Mannréttindayfirlýsingar, Frakkland, stofnun BNA, stjórnarskrár og frelsisbarátta 19. aldar.	<i>Kynningar nemenda fara fram (aðeins í þessari viku).</i>	
40. vika	Kenningar um frelsið, J.S. Mill.	Verkefni 3: Ritgerð - nemendur velja umfjöllunarefni. VB	20%
41. - 42. vika	Sameinuðu þjóðirnar, Mannréttindayfirlýsing og barnasáttmáli SP Stjórnarskrá Íslands og mannréttindakafllinn skoðaður sérstaklega	VB	
42 - 44. vika Þemavika: Jafnrétti og kynheilbrigði	Aðgerðir í mannréttindarmálum	Verkefni 4: Aðgerðir („herferðir“) á sviði mannréttindamála í samvinnu við Amnesty International.	15%
45. vika	Umræður um ákveðin mannréttindamál Lokavinna við ritgerð	VB <i>Ritgerð skilað föstudaginn 12. nóv. 2021</i>	

FÉLA3ML05
Mannréttindi og lýðræði
Námsáætlun - Haustönn 2021

46. vika	Evrópusambandið, Mannréttindadómstóll Evrópu.	VB	
47. vika	Ýmsar mannréttindayfirlýsingar skoðaðar og þær bornar saman.	VB	
48. - 49. vika	Mannréttinasáttmálar sem Ísland á aðild að. Mannréttindabarátta einstaklinga og ýmissa samtaaka. Samantekt og umræður um áfangann og efni hans. Samantekt áfanga.	VB Sjálfsmat	 5%

Námsmat og vægi námsmatsþátta:

Matsform:	☒ Símat	☐ Lokapróf/valið lokapróf	☐ Lokaverkefni
Námsmatsþættir	Lýsing námsmatsþátta		Vægi
Námsmat	Lýsing		Vægi %
Verkefni 1: Mannréttindavaktin	Nemendur gera grein fyrir fréttum vikunnar um mannréttindamál.		20%
Verkefni 2: Kynning	Kynningar á völdu efni, einn til tveir nem. saman. <i>Flutningur fer fram í 39. viku. Aðeins þessi vika fyrir þessar kynningar.</i>		15%
Verkefni 3: Ritgerð	Heimildaritgerð, 4 til 6 bls. í meginmál. <i>Skiladagur er föstudagur 12. nóv. 2021.</i>		20%
Verkefni 4: Aðgerðir	Aðgerðir („herferðir“) á sviði mannréttindamála		15%

FÉLA3ML05
Mannréttindi og lýðræði
Námsáætlun - Haustönn 2021

Verkefni 5: Vinnubók	Öll verkefni sem unnin eru í kennslustund..	25%
Verkefni 6: Sjálfsmat	Nemendur meta eigin frammistöðu og árangur í áfanganum.	5%
<u>Einkunnir fyrir hvern námsmatsþátt eru birtar í INNU á því formi sem best hentar.</u>		
Annað: Ath. að skila verkefnum á réttum tíma. Um verkefnaskil: Sjá moodlesiðu áfangans.		

Námstilhögun: Athugið að þetta er símatsáfangi og þar af leiðandi er ekkert lokapróf. Áfanginn byggir á fyrirlestrum nemenda og kennara og mikilli verkefnavinnu innan og utan kennslustunda, því verður að gera kröfu um öguð og sjálfstæð vinnubrögð og að nemendur mæti vel undirbúnir í tíma. Glærur og ýmislegt annað efni verður aðgengilegt á Moodle kennsluvefnum. Lagt fram með fyrirvara um hugsanlegar breytingar, jafnframt með frómunum óskum um gott samstarf og gengi.

Valgerður Dögg Oddudóttir Jónsdóttir (vala@vma.is)

Þorsteinn Krüger (kruger@vma.is)

Dagsetning:

VANG ÞINS 17.08.21

Undirritun kennara

Þorsteinn Krüger

Undirritun brautarstj., fagstj eða staðgengils

